

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

19 päivänä huhtikuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Itsenäiset kauppaedustajat – Direktiivi 86/653/ETY –
Kauppaedustajan oikeus hyvitykseen tai korvaukseen kauppaedustus sopimuksen lakattua – 17 artikla –
Hyvityksen saantioikeuden epäminen tilanteessa, jossa sopimus irtisanotaan siinä määrätyn
koeajan kuluessa

Asiassa C-645/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) on esittänyt 6.12.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.12.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Conseils et mise en relations (CMR) SARL

vastaaan

Demeures terre et tradition SARL,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Demeures terre et tradition SARL, edustajanaan F. Molinié, avocat,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja R. Coesme,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja M. Hellmann,
- Euroopan komissio, asiamiehinään J. Hottiaux ja H. Tserepa-Lacombe,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.10.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden itsenäisiä kauppaedustajia koskevan lainsäädännön yhteensovittamisesta 18.12.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/653/ETY (EYVL 1986, L 382, s. 17) 17 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Conseils et mise en relations (CMR) SARL (jäljempänä CMR) ja Demeures terre et tradition SARL (jäljempänä DTT) ja joka koskee CMR:n esittämää vaatimusta saada yhtäältä hyvitys vahingosta, joka sille oli aiheutunut sen ja DTT:n välisen kauppaedustussopimuksen lakkaamisesta, ja toisaalta vahingonkorvausta kyseisen sopimuksen perusteettomasta päättämisestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 86/653 johdanto-osan toisessa ja kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”kaupallista edustusta koskevien kansallisten säännösten erot vaikuttavat oleellisesti kilpailun edellytyksiin ja kyseisen toiminnan harjoittamiseen [Euroopan unionissa] ja ovat haitallisia sekä kauppaedustajan oikeussuojalle suhteessa tämän päämieheen että kaupallisten sopimusten varmuudelle; lisäksi nämä erot haittaavat oleellisesti edustussopimusten tekemistä ja toimintaa, jos päämies ja kauppaedustaja ovat eri jäsenvaltioista,

jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa tulisi harjoittaa yhtenäismarkkinoille ominaisin ehdoin, mikä edellyttää jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämistä yhteismarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta välttämättömässä laajuudessa; lainvalintasäännöt eivät kauppaedustuksen osalta poista edellä tarkoitettuja ristiriitaisuuksia edes siinä tapauksessa, että ne olisivat yhdenmukaisia, joten ehdotettu yhdenmukaistaminen on tarpeen lainvalintasäännöistä huolimatta”.

- 4 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä säädettyjä yhdenmukaistamistoimenpiteitä sovelletaan niihin jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin ja hallinnollisiin määräyksiin, jotka koskevat kauppaedustajan ja tämän päämiehen välistä suhdetta.

2. Tässä direktiivissä ’kauppaedustajalla’ tarkoitetaan itsenäistä välittäjää, jolla on pysyvä valtuutus neuvotella tavaroiden myynnistä ja ostosta toisen henkilön puolesta, jäljempänä ’päämies’, tai neuvotella ja tehdä sopimuksia tällaisista liiketoimista päämiehen nimissä ja lukuun.

– –”

- 5 Saman direktiivin 17 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kauppaedustajalle suoritetaan edustussopimuksen lakattua 2 kohdassa tarkoitettu hyvitys tai 3 kohdassa tarkoitettu korvaus.

2.

- a) Kauppaedustajalla on oikeus hyvitykseen, jos ja siinä laajuudessa kuin:
- hän on hankkinut päämiehelle uusia asiakkaita tai merkittävästi laajentanut liikesuhteita aikaisempien asiakkaiden kanssa ja päämiehelle koituu jatkuvasti merkittävää etua liikesuhteista tällaisten asiakkaiden kanssa;

ja

- tämän hyvityksen maksaminen on kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja erityisesti kauppaedustajan liiketoimista näihin asiakkaisiin menettämät provisiot huomioon ottaen kohtuullista. – –
- b) Hyvityksenä suoritetaan korkeintaan määrä, joka vastaa kauppaedustajan yhden vuoden palkkioita viiden viimeksi kuluneen vuoden palkkioiden keskimäärän mukaan laskettuna tai, jos edustus sopimus on ollut voimassa viittä vuotta lyhyemmän ajan, hyvitys lasketaan sopimuksen koko voimassaoloaikana maksettujen palkkioiden keskimäärän mukaan;
- c) Tällaisen hyvityksen saaminen ei vähennä kauppaedustajan oikeutta vaatia vahingonkorvausta.

3. Kauppaedustajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hänen ja päämiehen välisen suhteen lakkaaminen hänelle aiheuttaa.

Tällaista vahinkoa katsotaan syntyvän erityisesti, jos sopimus lakkaa olosuhteissa, joissa:

- kauppaedustaja menettää provision, jonka hän olisi saanut, jos edustus sopimus olisi täytetty asianmukaisesti, ja kun päämies saa merkittävää etua kauppaedustajan toiminnasta; tai
- kauppaedustaja ei ole voinut kattaa kustannuksia ja menoja toimenpiteistä, joihin hän on ryhtynyt edustus sopimuksen täyttämiseksi päämiehen neuvojen mukaisesti.”

6 Saman direktiivin 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 17 artiklassa tarkoitettua hyvitystä tai korvausta ei tarvitse maksaa:

- a) jos päämies on sanonut irti edustus sopimuksen sellaisen kauppaedustajan syyksi luettavan sopimus rikkomuksen perusteella, joka oikeuttaisi kansallisen lainsäädännön mukaan heti purkamaan sopimuksen;
- b) jos kauppaedustaja on sanonut irti sopimuksen, eikä tähän ole päämiehestä johtuvan seikan taikka kauppaedustajan iän, heikentyneen terveydentilan tai sairauden takia sellaista perustetta, että hänen kohtuudella voitaisiin edellyttää jatkavan toimintaansa;
- c) jos kauppaedustaja on siirtänyt päämiehen suostumuksella edustus sopimuksesta johtuvat oikeutensa ja velvollisuutensa toiselle henkilölle.”

7 Direktiivin 86/653 19 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Osapuolet eivät ennen edustus sopimuksen lakkaamista saa poiketa 17 ja 18 artiklan säännöksistä kauppaedustajan vahingoksi.”

Ranskan lainsäädäntö

- 8 Kauppalain (le code de commerce) L. 134-12 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos suhteet päämieheen lakkaavat, kauppaedustajalla on oikeus hyvitykseen korvauksena kärsitystä vahingosta.

Kauppaedustaja menettää oikeuden korvaukseen, jos hän ei ole ilmoittanut päämiehelle vuoden kuluessa sopimuksen lakkaamisesta aikeestaan vedota oikeuksiinsa.

Myös kauppaedustajan oikeudenomistajilla on oikeus korvaukseen, jos sopimuksen lakkaaminen johtuu edustajan kuolemasta.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 9 DTT teki 2.12.2011 CMR:n kanssa omakotitalojen myyntiä koskevan kauppaedustussopimuksen. Sopimuksen mukaan DDT toimi toimeksiantajana ja CMR toimeksisaajana. Sopimuksessa määrättiin 12 kuukauden koeajasta, jonka päättyessä sen olisi katsottu olevan voimassa toistaiseksi, ja kummallakin sopimuspuolella oli tämän koeajan kuluessa mahdollisuus irtisanoa sopimus ennakoilmoituksella, joka tuli tehdä 15 päivää etukäteen ensimmäisen kuukauden aikana ja tämän jälkeen kuukautta etukäteen. Kauppaedustussopimuksessa asetettiin tavoitteeksi 25 myynnin toteuttaminen vuodessa.
- 10 DTT ilmoitti CMR:lle 12.6.2012 päivätyllä kirjeellä päätöksestään päättää kyseinen sopimus siinä määrätyn kuukauden irtisanomisajan päättyessä. Tätä päätöstä perusteltiin sopimuksessa vahvistetun tavoitteen laiminlyömisellä, koska CMR oli toteuttanut viiden kuukauden aikana vain yhden myynnin.
- 11 CMR haastoi 20.3.2013 päivätyllä kannekirjelmällä DTT:n tribunal de commerce d'Orléansiin (Orléansin kauppatuomioistuin, Ranska), jossa se vaati hyvitystä korvaukseksi kauppaedustussopimuksen lakkaamisesta aiheutuneesta vahingosta ja sopimuksen perusteettomaan päättämiseen perustuvaa vahingonkorvausta. Kyseinen tuomioistuin hyväksyi osittain CMR:n vaatimukset 30.1.2014 antamallaan tuomiolla.
- 12 DTT valitti 14.2.2014 kyseisestä tuomiosta. Cour d'appel d'Orléans (Orléansin ylioikeus, Ranska) kumosi 18.12.2014 antamallaan tuomiolla osittain tribunal de commerce d'Orléansin tuomion. Kyseinen tuomioistuin katsoi erityisesti, ettei kauppalain L.134-12 §:ssä säädettyä hyvitystä tarvitse maksaa, jos kauppaedustussopimus päätetään koeajan kuluessa. Se katsoi myös, ettei DTT:n ja CMR:n välisen sopimuksen irtisanominen ollut perusteeton, koska vain yksi myynti oli toteutettu viiden kuukauden aikana, vaikka kyseisessä sopimuksessa oli vahvistettu tavoitteeksi 25 myyntiä vuodessa.
- 13 Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska), jossa CMR haki muutosta kyseiseen tuomioon, totesi ensinnäkin, että cour d'appel d'Orléansin tuomiossa oli sovellettu Cour de cassationin kauppa-, rahoitus- ja talousjaoston vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jonka mukaan hyvityksensaantioikeudesta poiketaan silloin, kun kauppaedustussopimus sanotaan irti koeajan kuluessa. Toiseksi Cour de cassation huomautti, ettei direktiivissä 86/653 viitata mahdolliseen koeaikaan, joten kauppaedustussopimuksen osapuolet voinevat sopia siitä ilman, että tällä rikottaisiin unionin oikeutta. Viitaten unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön se muistutti kolmanneksi, että direktiivin tarkoituksena oli suojella kauppaedustajaa tämän suhteessa päämieheen ja että sen 17 artiklan 2 kohtaa oli syytä tulkita kyseistä suojelua edistävällä tavalla.

14 Tässä tilanteessa Cour de cassation on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Sovelletaanko direktiivin [86/653] 17 artiklaa silloin, kun kauppaedustus sopimus lakkaa sopimuksen mukaisen koeajan kuluessa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksellään selvittää pääasiallisesti, onko direktiivin 86/653 17 artiklaa tulkittava siten, että sen 2 ja 3 kohdassa kauppaedustus sopimuksen lakkaamisen varalta säädettyjä hyvitys- ja korvausjärjestelmiä sovelletaan, kun sopimus lakkaa sopimuksessa määrätyn koeajan kuluessa.
- 16 Aluksi on käsiteltävä kysymystä siitä, onko direktiivi 86/653 esteenä sille, että kauppaedustus sopimuksessa määrätään koeajasta.
- 17 Julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa todennut, ettei kyseisessä direktiivissä mainita käsitettä ”koeaika”. Koska kyseisessä direktiivissä ei ole koeaikaa koskevia säännöksiä, on syytä katsoa, ettei koeajasta määräämistä, joka kuuluu kauppaedustus sopimuksen osapuolten sopimusvapauden piiriin, sinänsä kielletä kyseisessä direktiivissä.
- 18 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee Cour de cassationin kauppa-, rahoitus- ja talousjaoston katsoneen, ettei kauppaedustajalla ole oikeutta hyvitykseen silloin, kun kauppaedustus sopimus päätetään koeajan kuluessa.
- 19 Tältä osin on muistutettava, että SEUT 288 artiklan kolmannen kohdan mukaan ”direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot”.
- 20 Myös julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa painottanut sitä, että vaikka direktiivi 86/653 ei ole esteenä sille, että kauppaedustus sopimuksessa määrätään koeaika, tällaisella koeajalla ei saa kansallisen oikeuden mukaan kuitenkaan olla oikeudellisia vaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kyseisen direktiivin tehokkaaseen vaikutukseen.
- 21 Sitä, estääkö edustus sopimuksessa määrätty koeaika direktiivin 86/653 17 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjen hyvitys- ja korvausjärjestelmien soveltamisen silloin, kun kyseinen sopimus lakkaa koeajan kuluessa, on tarkasteltava edellä esitettyjen lausumien valossa.
- 22 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden oikeussäännön, käsiteltävässä asiassa direktiivin 86/653 17 artiklan, ulottuvuutta määritettäessä on otettava huomioon samanaikaisesti sen sanamuoto, asiayhteys ja tavoitteet (tuomio 16.4.2015, Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Kyseisen artiklan sanamuodosta on todettava ensinnäkin, että direktiivin 86/653 17 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kauppaedustajalle suoritetaan ”edustus sopimuksen lakattua” hyvitys tai korvaus aiheutuneesta vahingosta. Kyseisen direktiivin 17 artiklan 3 kohdassa säädetään samoin, että kauppaedustajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka ”hänen ja päämiehen välisen suhteen lakkaaminen” hänelle aiheuttaa. Kauppaedustajan oikeus hyvitykseen tai korvaukseen on näin saatettu riippuvaiseksi hänen ja päämiehen välisen suhteen lakkaamisesta.

- 24 Vaikka koeaikaa koskevan määräyksen tavoitteena on helpottaa kauppaedustussopimuksen irtisanomista – kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 38 kohdassa toteaa –, on kuitenkin niin, että kyseisen sopimuksen päättäminen siinä määrätyn koeajan kuluessa on direktiivin 86/653 17 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu sopimuksen lakkaaminen tai ”[kauppaedustajan] ja päämiehen välisen suhteen lakkaaminen”.
- 25 Tältä osin on syytä todeta unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista ilmenevän, että tämän tuomion 18 kohdassa mainittu Cour de cassationin oikeuskäytäntö, jonka mukaan kauppaedustajalla ei ole oikeutta hyvitykseen, kun edustussopimus päätetään koeajan kuluessa, perustuu näkemykseen, jonka mukaan edustussopimus ei kyseisen ajan kuluessa ole vielä lopullinen.
- 26 Tällainen tulkinta ei saa mitään tukea direktiivistä 86/653. Päinvastoin – kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa toteaa – direktiivin 86/653 1 artiklassa tarkoitettu kauppaedustajan ja päämiehen välinen suhde on olemassa siitä hetkestä lähtien, jona tehtiin sopimus, jonka mukaan sopimuspuoli joko neuvottelee tavaroiden myynnistä tai ostosta taikka neuvottelee ja tekee sopimuksia tällaisista liiketoimista päämiehen lukuun, siitä riippumatta, onko kyseisessä sopimuksessa määrätty koeajasta. Tästä seuraa, että mainitun direktiivin säännökset ovat sovellettavissa päämiehen ja kauppaedustajan välisen sopimuksen tekohetkestä lukien, vaikka sopimuksessa määrättäisiinkin koeajasta.
- 27 Toiseksi on todettava, että direktiivin 86/653 17 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan kauppaedustajalla on oikeus hyvitykseen muun muassa, jos hän on hankkinut päämiehelle uusia asiakkaita tai on merkittävästi laajentanut liikesuhteita aikaisempien asiakkaiden kanssa ja jos päämiehelle koituu jatkuvasti merkittävää etua liikesuhteista tällaisten asiakkaiden kanssa. Lisäksi kyseisen direktiivin 17 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan tämän hyvityksen määrä on suhteessa kauppaedustajan toiminnan tehokkuuteen sopimuksen voimassaoloaikana. Samoin mainitun direktiivin 17 artiklan 3 kohdassa säädetään, että kauppaedustajalla on oikeus korvaukseen syntyneestä vahingosta erityisesti, jos kyseinen vahinko johtuu siitä, että sopimussuhde on lakannut olosuhteissa, joissa kauppaedustaja menettää provision, jonka hän olisi saanut, jos edustussopimus olisi täytetty asianmukaisesti, ja kun päämies saa merkittävää etua kauppaedustajan toiminnasta ja/tai kauppaedustaja ei ole voinut kattaa kustannuksia ja menoja toimenpiteistä, joihin hän on ryhtynyt edustussopimuksen täyttämiseksi päämiehen neuvojen mukaisesti.
- 28 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 26 ja 50 kohdassa todennut, direktiivin 86/653 17 artiklan 2 ja 3 kohdan sanamuodosta ilmenee, että hyvitys- ja korvausjärjestelmien tarkoituksena ei näin ollen ole sanktioida sopimuksen päättämistä vaan maksaa korvaus kauppaedustajan edeltävistä suorituksista, jotka koituvat päämiehen hyväksi vielä sopimussuhteen lakattuakin, tai kustannuksista ja menoista, joita hänellä on ollut näiden suoritusten takia. Hyvitystä tai korvausta ei näin ollen saada evätä kyseiseltä edustajalta pelkästään sillä perusteella, että edustussopimus on lakannut koeajan kuluessa, jos kyseisen 17 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät.
- 29 Näin on todettava mainitun artiklan sanamuodosta seuraavan, että oikeutta hyvitykseen ja korvaukseen aiheutuneesta vahingosta voidaan soveltaa silloinkin, kun päämiehen ja kauppaedustajan välinen sopimussuhde lakkaa koeajan kuluessa.
- 30 Direktiivin 86/653 17 artiklan asiayhteyden ja tavoitteen tarkastelu tukee edellä esitettyjä lausumia.
- 31 Kyseisen direktiivin 17 artiklan asiayhteydestä on ensinnäkin todettava yhtäältä, että saman direktiivin 18 artiklassa luetellaan tyhjentävästi ne tilanteet, joissa hyvitystä tai korvausta ei tarvitse maksaa. Siinä ei mainita kauppaedustussopimuksen päättämistä koeajan kuluessa. Koska mainitulla 18 artiklalla poiketaan hyvityksen ja korvauksen saantioikeudesta, sitä on lisäksi tulkittava suppeasti. Täten kyseistä säännöstä ei voida tulkita tavalla, jolla siihen lisättäisiin sellainen hyvityksen tai korvauksen uusi menettämisperuste, josta siinä ei nimenomaisesti säädetä (ks. vastaavasti tuomio 28.10.2010, Volvo Car

- Germany, C-203/09, EU:C:2010:647, 42 kohta). Lähestymistavalla, jonka mukaan mitään hyvitystä tai korvausta ei tarvitse maksaa, kun sopimussuhde lakkaa koeajan kuluessa, päädyttäisiin nimenomaisesti hyväksymään sellainen menettämisperuste, josta kyseisen direktiivin 18 artiklassa ei säädetä.
- 32 Toisaalta direktiivin 86/653 19 artiklassa kielletään sopimuspuolia ennen sopimuksen päättymistä poikkeamasta kyseisen direktiivin 17 ja 18 artiklasta kauppaedustajan vahingoksi. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa todennut, on niin, että jos katsottaisiin, ettei direktiivin 17 artiklassa säädettyä oikeutta hyvitykseen ja korvaukseen sovelleta, jos kauppaedustussopimuksessa on määrätty koeajasta, kyse olisi tällaisesta poikkeuksesta kyseisen edustajan vahingoksi. Kauppaedustajalle, joka on toiminut yhtä tehokkaasti kuin toisetkin, nimittäin myönnettäisiin tai häneltä evättäisiin korvaus pelkästään sen mukaan, onko kauppaedustussopimuksessa koeaikaa koskeva sopimusehto vai ei.
- 33 Toiseksi direktiivin 86/653 tavoitteesta on muistutettava, että sen johdanto-osan toisesta ja kolmannelta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisen direktiivin tarkoituksena on muun muassa suojella kauppaedustajaa suhteessa tämän päämieheen (tuomio 17.5.2017, ERGO Poist'ovňa, C-48/16, EU:C:2017:377, 41 kohta).
- 34 Unionin tuomioistuin on tässä suhteessa todennut, että kyseisen direktiivin 17 ja 18 artikla ovat ratkaisevan tärkeitä, koska niissä määritetään se suojan taso, jonka unionin lainsäätävä on katsonut asianmukaiseksi antaa kauppaedustajille yhtenäismarkkinoita luotaessa (tuomio 17.10.2013, Unamar, C-184/12, EU:C:2013:663, 39 kohta). Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kyseisen direktiivin 17–19 artiklalla pyritään suojaamaan kauppaedustajaa kauppaedustussopimuksen lakkaamisen jälkeen. Direktiivillä 86/653 tässä tarkoituksessa säädetty järjestelmä on luonteeltaan pakottava (tuomio 9.11.2000, Ingmar, C-381/98, EU:C:2000:605, 21 kohta ja tuomio 23.3.2006, Honyvem Informazioni Commerciali, C-465/04, EU:C:2006:199, 22 kohta).
- 35 Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että direktiivin 86/653 tavoitteen valossa direktiivin 17 artiklaa koskeva tulkinta voidaan hyväksyä vain, jos on varmaa, ettei tällainen tulkinta koidu kauppaedustajan vahingoksi (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2009, Semen, C-348/07, EU:C:2009:195, 21 kohta).
- 36 On siis todettava, että tulkinta, jonka mukaan hyvitystä ei tarvitse maksaa, jos kauppaedustussopimus päätetään koeajan kuluessa, ei sovellu yhteen direktiivin 86/653 17 artiklalla käyttöön otetun järjestelmän pakottavuuden kanssa. Tällainen tulkinta, jonka mukaan korvauksen myöntäminen riippuu siitä, onko kauppaedustussopimuksessa määrätty koeajasta vai ei, ja jossa kyseisen artiklan vastaisesti ei oteta huomioon kauppaedustajan tehokkuutta tai hänelle aiheutuneita kustannuksia ja menoja, on – tämän tuomion 32 kohdassa jo esitetyistä syistä – kauppaedustajalle, jolta evätään kaikenlaiset korvaukset pelkästään sillä perusteella, että hänen ja päämiehen välisessä sopimuksessa on määrätty koeajasta, vahingollinen tulkinta.
- 37 Näin ollen on syytä katsoa, että direktiivin 86/653 17 artiklan tulkitseminen siten, ettei hyvitystä tai korvausta tarvitse maksaa, kun kauppaedustussopimus päätetään koeajan kuluessa, olisi kyseisen direktiivin tavoitteen vastaista.
- 38 Edellä esitetyt lausumat huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava niin, että direktiivin 86/653 17 artiklaa on tulkittava siten, että sen 2 ja 3 kohdassa kauppaedustussopimuksen lakkaamisen varalta säädettyjä hyvitys- ja korvausjärjestelmiä sovelletaan, kun sopimus lakkaa siinä määrätyn koeajan kuluessa.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioiden itsenäisiä kauppaedustajia koskevan lainsäädännön yhteensovittamisesta 18.12.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/653/ETY 17 artiklaa on tulkittava siten, että sen 2 ja 3 kohdassa kauppaedustus sopimuksen lakkaamisen varalta säädettyjä hyvitys- ja korvausjärjestelmiä sovelletaan, kun sopimus lakkaa siinä määrätyn koeajan kuluessa.

Allekirjoitukset